

Research Groepstherapie

De evidentie en werkzaamheid van groepsbehandeling

Willem de Haas, Bram van der Boom, Rob Koks
NVGP congres Antropia Driebergen 22 maart 2019

Programma

- 15.30-15.35: Inleiding en bedoeling *Willem de Haas*
- 15.35-16.00: Quiz Research Groepstherapie met toelichting *Bram van der Boom en Willem de Haas*
- 16.00-16.25: Wetenschap in de praktijk. De bedoeling van en het tot stand komen van de praktijkrichtlijnen Groepstherapie *Rob Koks*
- 16.30-16.45: vragen en discussie

1. Is groepstherapie werkzaam?

Ja/nee

Ja

- Many disorders now have good or excellent evidence supporting group treatment's ability to lead to improved outcomes: **panic, social phobia, OCD, eating disorders, substance abuse, trauma-related disorders, breast cancer, schizophrenia, and personality disorders** (Burlingame&Jensen 2017)

2. Wie is op dit moment de belangrijkste onderzoeker naar Groepstherapie
Lorentzen, Burlingame, Schlich, Yalom, Leszcz

Burlingame

- Duitse onderzoeksgroep met als voortrekker Bernard Strauss
- Noorse onderzoeksgroep Bakali, Lorentzen (interpersoonlijke dynamische groepstherapie)

3. Is groepstherapie net zo werkzaam als individuele behandeling?

Ja/nee?

Ja

- There is sufficient data to conclude that there is no difference between group and individual treatment formats for mood disorders (e.g., Roselló, Bernal, & Rivera-Molina, 2008), panic disorders (Sharp, Power, & Swanson, 2004), personality disorders (e.g., Arnevik et al., 2009), schizophrenia (Lockwood, Page, & Conroy-Hiller, 2004), obsessive compulsive disorder (e.g., O'Leary, Barrett, & Fjermestad, 2009), and eating disorders (e.g., Nevoen & Broberg, 2006). The formats are equivalent for symptom improvement for binge eating disorder (Renjiliani et al., 2001) and substance abuse (e.g., Panas, Caspi, Fournier, & McCarty, 2003). There is less clarity and often conflicting reports for social phobia (e.g., Aderka, 2009) and trauma-related disorders (e.g., Salo, Punamäki, Qouta, & El Sarraj, 2008). The aggregate evidence supports the conclusion that there is no difference between the two formats. (Burlingame&Jensen 2017)

4. Wat is de bijdrage van cohesie aan het resultaat van Groepstherapie

laag, medium, large

medium

- They found a weighted and significant aggregate correlation between cohesion and outcome of $r = .25$ (95% confidence range of .17-.32). **This indicates a medium effect between cohesion and outcome in group psychotherapy and matches the size of correlations found between the therapeutic relationship and outcome in individual therapy** (Burlingame&Jensen 2017)

5. Welke referentiekader wordt het meest gebruikt in de studies naar het effect van groepstherapie

Psycho-analytisch, MBT, CGT, Schematherapie

CGT

- Our reviews of over 350 rigorous group outcome studies has found a **5 to 1 ratio favoring CBGT** studies over all other theoretical orientations. (Burlingame&Jensen 2017)

6. Welke vorm van groepstherapie had de hoogste effectscore

CGT groepstherapie voor sociale angst, Schema Groepstherapie voor BPS, MBT groepstherapie voor persoonlijkheidsstoornissen, IPT groepstherapie voor depressie

Schemagroepstherapie volgens methode Farrell&Shaw, voor behandeling BPS

- De resultaatverschillen zijn indrukwekkend: in de conditie met de aanvullende Schema-groepspsychotherapie **geneest 94% van de patiënten volledig van hun BPS, vergeleken met 16% genezing** in de TAU conditie (alleen individuele schematherapie) (Farrell&Shaw 2009)

7. Hoeveel hoogleraren groepstherapie werken er aan onze universiteiten?

0, 0-5, 6-10, 11-15

0

- Jongerius in de jaren 1990.
- Laatste hoogleraar was Willem Trijsburg die overleed in 2007.
- Nu geen hoogleraar meer met een groepstherapie-opleiding en achtergrond
- Wel is hoogleraar Arnout Arntz bezig Schema-Groepstherapie te onderzoeken (replicatie onderzoek Farrell&Shaw)
- Bernard Strauss Fr Schiller Universiteit Jena (Duitsland) in Jena dichtstbijzijnde groepstherapie-hoogleraar

8. Hoeveel mensen doen op dit moment onderzoek naar groepstherapie in Nederland?

0, 0-5, 5-10, 10-15

5-10 namelijk 9

- Marjolein Koemantas Vos: groepstherapie en Rom feedback (rct)
- Laura Kunst: vergelijking effectiviteit autonomiegerichte groepstherapie met cgt-groepstherapie bij behandeling angststoornissen (rct)
- Arnout Arntz: vergelijking Individuele Schematherapie met Schemagroepstherapie voor persoonlijkheidsstoornissen (rct)
- Edith de Wolf: kwalitatief onderzoek naar interventies binnen een cognitieve gedragstherapiegroep
- Barbara Bresser: combinatie groepstherapie en lichaamsgerichte therapie
- Kirsten Hauber: werkzame factoren in MBT programma adolescenten
- Farid Chakhssi: effectiviteit ACT groepstherapie
- Bram vd Boom: effectiviteit online schemagroepstherapie (rct)
- Birre van den Heuvel: effectiviteit van Groepstherapie bij cluster c persoonlijkheidsstoornissen (rct)

8. Onderzoekers naar groepstherapie

- Marjolein Koemantas Vos:** groepstherapie en Rom feedback (rct)
- Kirsten Hauber:** werkzame factoren in MBT programma adolescenten
- Edith de Wolf:** kwalitatief onderzoek naar interventies binnen een cognitieve gedragstherapiegroep
- Barbara Bresser:** combinatie groepstherapie en lichaamsgerichte therapie

8. Onderzoekers naar groepstherapie

- Arnout Arntz:** Individuele Schematherapie vs Schemagroepstherapie (PHS)
- Laura Kunst:** vergelijking effectiviteit autonomiegerichte groepstherapie met cgt-groepstherapie bij angststoornissen
- Farid Chakhssi:** effect ACT groepstherapie
- Bram van der Boom:** effectiviteit online schemagroepstherapie
- Birre van den Heuvel:** effectiviteit van groepstherapie bij cluster c persoonlijkheidsstoornissen (rct)

9. Wat is de hoofdtaak van de wetenschapscommissie van de NVGP?

advies aan onderzoekers, medisch ethische kwesties beoordelen, wetenschappelijke artikelen samenvatten, onderzoek doen

samenvattingen maken van wetenschappelijke artikelen

- Onze *missie* is om de Groeps therapie weer op de wetenschappelijke kaart te zetten. De Groeps therapie is zijn wetenschappelijke status verloren en dat is niet terecht. De evidentie voor de werkzaamheid van Groeps therapie is zeer overtuigend
- Research Groeps therapie, domein op de website nvgp
- Samenvattingen van hoog-niveau 1. evidentieonderzoek, 2, onderzoek naar werkzame factoren en 3. onderzoek naar teameffectiviteit
- Contact met organisatie Zorgstandaarden en richtlijnen
- Overzicht onderzoekers in Nederland

Even naar de nvgp Website en Research Groeps therapie

- Paar samenvattingen tonen (niet om te lezen maar als vb)

Een onderzoeker in ons midden

- Bram laat kort iets zien over de opzet van zijn onderzoek

The treatment of personality disorders via E-group psychotherapy (EGP): a PhD study protocol (2018-2021)

Van der Boon, B.F., Donker, T., Riper, H., Arns, A.

Department of Clinical Psychology, University of Amsterdam, The Netherlands

Background:

- Personality disorders (PD) are a common mental health problem.
- EGP is a promising treatment for PD.
- The aim of this study is to evaluate the effectiveness and acceptability of EGP for PD.

Hypotheses:

- EGP is more effective than waitlist control.
- EGP is more acceptable than waitlist control.

Methods:

- A randomized controlled trial.
- The study will be conducted in the Netherlands.

Ethics:

- The study has been approved by the ethics committee.

Dissemination:

- The results of the study will be disseminated through various channels.

References:

- Mulcahy, R., Reay, R. E., Wilkinson, R. B., & Owen, C. (2010). A randomised controlled trial for the effectiveness of group interpersonal psychotherapy for postnatal depression. Archives of Women's Mental Health, 13, 2
- Kauffeld, S., & Lehmann-Willenbrock, N. (2012). Meetings Matter: Effects of Team Meetings on Team and Organizational Success. Small Group Research, 43, 2
- Thorgeirsdottir, Maria T.; Bjornsson, Andri S.; Arnkelsson, Gudmundur B. (2015). Group Climate Development in Brief Group Therapies: A Comparison Between Cognitive-Behavioral Group Therapy and Group Psychotherapy for Social Anxiety Disorder. Group Dynamics, 19, 3
- Marjolein M. W. Koemantas-de Vos, M. Annet Nugter, and Fabiana Engelsbel (2016). Does Progress Feedback Enhance the Outcome of Group Psychotherapy? Psychotherapy, 55, 2
- Kirsten Hauber, Albert E. Boon and Robert Vermeiren (2019). Therapeutic factors that promote recovery in high risk adolescents intensive group psychotherapy MBT programm. Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health, 13,2

Literatuur

- Bakali, J. V., Wilberg, T., Klungsøyr, O., & Lorentzen, S. (2013). Development of group climate in short- and long-term psychodynamic group psychotherapy. *International Journal of Group Psychotherapy*, 63, 3
- Burlingame, G.M. Strauss, B, Joyce A.S. (2013). Change mechanisms and effectiveness of small group treatments. In: Bergin and Garfield's Handbook of psychotherapy behavior change. Sixth Ed. Edited by Michael Lambert
- Burlingame, G.M., Mc Clendon, D., Alonso, J. (2011). Cohesion in Group Therapy. *Psychotherapy*, 48, 1.
- Burlingame, Jensen, J.L. (2017). Small Group Process and Outcome Research Highlights: A 25-Year Perspective *International Journal of Group Psychotherapy*, 67: Special Issue
- J. M. Farrell et al. (2009). A schema-focused approach to group psychotherapy for outpatients with borderline personality disorder: A randomized controlled trial, *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*

Literatuur (vervolg)

- Mulcahy, R., Reay, R. E., Wilkinson, R. B., & Owen, C. (2010). A randomised controlled trial for the effectiveness of group interpersonal psychotherapy for postnatal depression. *Archives of Women's Mental Health*, 13, 2
- Kauffeld, S., & Lehmann-Willenbrock, N. (2012). Meetings Matter: Effects of Team Meetings on Team and Organizational Success. *Small Group Research*, 43, 2
- Thorgeirsdottir, Maria T.; Bjornsson, Andri S.; Arnkelsson, Gudmundur B. (2015). Group Climate Development in Brief Group Therapies: A Comparison Between Cognitive-Behavioral Group Therapy and Group Psychotherapy for Social Anxiety Disorder. *Group Dynamics*, 19, 3
- Marjolein M. W. Koemantas-de Vos, M. Annet Nugter, and Fabiana Engelsbel (2016). Does Progress Feedback Enhance the Outcome of Group Psychotherapy? *Psychotherapy*, 55, 2
- Kirsten Hauber, Albert E. Boon and Robert Vermeiren (2019). Therapeutic factors that promote recovery in high risk adolescents intensive group psychotherapy MBT programm. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 13,2